

B.4

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ		
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ (ΔΜΥΠ)		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΔΥΡ 2.2.6	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^Η Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ, ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ερευνητική Εργασία		4	6
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΘΕΩΡΙΑ –ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ			6
ΦΟΡΤΟΣΕΡΓΑΣΙΑΣ			156
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής Εξειδίκευσης		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	--		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://healthcare-management.uniwa.gr/courses/b-examino/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Σκοπός του μαθήματος είναι η ανάπτυξη **εξειδικευμένων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων** από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές στο πεδίο της θεραπευτικής αποτελεσματικότητας και της σχετιζόμενης ποιότητας ζωής σε συνδυασμό με την ποιότητα της παρεχόμενης φροντίδας. Η διδακτέα ύλη του μαθήματος στοχεύει στη συνέχιση της **ανάπτυξης αυτόνομης γνώσης και δεξιοτήτων σε υψηλό επίπεδο** μέσω της εμβάθυνσης των μεταπτυχιακών φοιτητών στις **πολυσύνθετες έννοιες της ποιότητας φροντίδας** καθώς και της **ικανότητας εφαρμογής επαγγελματικών δεξιοτήτων**, διερευνώντας ένα σύνολο βασικών και ειδικών παραμέτρων και συντελεστών προς την κατεύθυνση μιας πολυδιάστατης και πολυπαραγοντικής προσέγγισης.

Ειδικότερα οι συντελεστές αυτοί αφορούν στην οργάνωση της εργασίας στο πλαίσιο των αρχών, μεθόδων και τεχνικών του σύγχρονου μάντζμεντ, στην ανάπτυξη του φακέλου υγείας και κοινωνικής φροντίδας, στην ποιότητα της επικοινωνίας μεταξύ του προσωπικού διαφορετικών ειδικοτήτων και του χρήστη των υπηρεσιών, στην κοινωνιολογική προσέγγιση των εργασιακών σχέσεων και ρόλων, στην ανάλυση της ψυχοκοινωνικής συμπεριφοράς του ανθρώπινου δυναμικού στο χώρο των υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής φροντίδας, στην προσωπική ποιότητα σε συνδυασμό με την ποιότητα της εργασίας, στους κοινωνικούς ρόλους στη θεραπευτική σχέση μεταξύ των επαγγελματιών υγείας και κοινωνικής φροντίδας με τον χρήστη των υπηρεσιών είτε κατά τη βραχυπρόθεσμη είτε κατά τη μακροχρόνια θεραπευτική διεργασία, στη συνεπαγόμενη θεραπευτική αποτελεσματικότητα και χρησιμότητα, στην ικανοποίηση του χρήστη και κατ' επέκταση στην ποιότητα της παρεχόμενης φροντίδας.

Επίσης οι συντελεστές αυτοί αφορούν στις ατομικές και κοινωνικές αναπαραστάσεις, αντιλήψεις και στάσεις, στην ατομική και κοινωνική συμπεριφορά υγείας και το σύγχρονο τρόπο ζωής, στην κοινωνική ένταξη και υποστήριξη, καθώς και στη σχετιζόμενη ποιότητα ζωής τόσο στο επίπεδο του σύγχρονου κοινωνικού ατόμου όσο και στο επίπεδο της τοπικής κοινότητας, των ευπαθών / ευάλωτων ομάδων ή του γενικού πληθυσμού.

Επιπλέον το μάθημα στοχεύει στην **κατανόηση, εμπέδωση και εξάσκηση των μεθόδων και τεχνικών ανάλυσης** των ποικίλων ψυχοκοινωνικών και κοινωνικό-πολιτισμικών παραγόντων που επιδρούν στην οργάνωση και διοίκηση των υπηρεσιών υγείας. Με αυτήν την έννοια οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα κατέχουν τις απαραίτητες γνώσεις στα επιμέρους θεματικά πεδία του μαθήματος και θα είναι σε θέση να ασκήσουν σύγχρονους και αποτελεσματικούς ρόλους στη διοίκηση των υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής φροντίδας με τη **διαμόρφωση και άσκηση κριτικού πνεύματος** σε ζητήματα που ενδιαφέρουν άμεσα την καθημερινή τους λειτουργία.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση:

- Να κατανοεί την **ειδοποιό διαφορά των κρίσιμων χαρακτηριστικών** της ποιότητας φροντίδας, της θεραπευτικής αποτελεσματικότητας και της σχετιζόμενης ποιότητας ζωής, **αναπτύσσοντας αυτόνομη γνώση και δεξιότητες σε υψηλό επίπεδο.**
- Να διακρίνει τη **σύνδεση και τη συνέργεια της θεραπευτικής σχέσης** με τους ειδικότερους παράγοντες και συντελεστές της οργάνωσης και διοίκησης των υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής φροντίδας.
- Να διακρίνει τη **σύνδεση και τη συνέργεια της σχετιζόμενης ποιότητας ζωής με τη θεραπευτική αποτελεσματικότητα** και τις ειδικές παραμέτρους που επιδρούν και καθορίζουν τη διασφάλιση και τη **συνεχή βελτίωση της ποιότητας φροντίδας.**
- Να κατανοεί τη σημασία της χρήσης του **φακέλου υγείας και κοινωνικής φροντίδας ως το οργανωτικό επίκεντρο** της παροχής υπηρεσιών, της ποιότητας της επικοινωνίας μεταξύ των επαγγελματιών υγείας, των ροών της αξιοπιστίας πληροφορίας και της συνεπακόλουθης υπεραξίας αυτής.
- Να έχει γνώση των **μεθοδολογικών εργαλείων και των τεχνικών ανάλυσης** των εργασιακών σχέσεων και ρόλων του ανθρώπινου δυναμικού στις υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας.
- Να διακρίνει τους βασικούς ρόλους σε μία μελέτη περίπτωσης **διαδραστικής επικοινωνίας και συνέργειας** και να αξιολογεί τους επιμέρους ρόλους καθώς και την αμφίδρομη δυναμική της ομάδας που αναπτύσσεται.
- Να αναπτύσσει **νοητικές δεξιότητες** (χρήση λογικής, διαισθητικής και δημιουργικής σκέψης) και **πρακτικές δεξιότητες** (επιδεξιότητα στη χρήση μεθόδων, τεχνικών και εργαλείων).
- Να χρησιμοποιεί τις **μεθοδολογίες σχεδιασμού, ανάλυσης και αξιολόγησης** της ποιότητας της φροντίδας υγείας σε συνδυασμό με τη θεραπευτική αποτελεσματικότητα, τη χρησιμότητα και την ικανοποίηση του χρήστη των υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής φροντίδας.
- Να αναπτύσσει **ικανότητες εφαρμογής των γνώσεων και δεξιοτήτων** στο πλαίσιο δημιουργίας ενός σχεδίου μελέτης περίπτωσης στο πεδίο της ποιότητας φροντίδας και της θεραπευτικής αποτελεσματικότητας.
- Να εφαρμόζει περαιτέρω τις εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες για την **επίλυση νέων, διεπιστημονικών ή απρόβλεπτων ζητημάτων και τη λήψη αποφάσεων που βασίζονται στην επαγωγική σκέψη.**
- Να συμβάλλει στη δημιουργία **νέων γνώσεων και καλών πρακτικών**, αναπτύσσοντας **ικανότητες επιχειρησιακής διαχείρισης κρίσεων.**
- Να αναλαμβάνει **αυτόνομη ευθύνη και πρωτοβουλίες ηγεσίας** στη διαχείριση μιας ομάδας εργασίας στις υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας καθώς και της **αξιολόγησης των επιδόσεων** του έργου αυτής.
- Να διαθέτει τις μαθησιακές δεξιότητες που του επιτρέπουν να **συνεχίσει τις σπουδές** του με τρόπο αυτοδύναμο ή και αυτόνομο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- **Αυτόνομη Εργασία**
- **Ομαδική Εργασία**
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον και στην αειφορία
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής προσέγγισης κοινωνικών φαινομένων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση της συνολικής εικόνας των θεμελιωδών συνιστωσών που συνθέτουν το γνωσιακό αντικείμενο της ποιότητας φροντίδας, της θεραπευτικής αποτελεσματικότητας και της σχετιζόμενης ποιότητας ζωής, έτσι ώστε ο μεταπτυχιακός φοιτητής να έχει μία συνολική αντίληψη και εξειδικευμένη γνώση των προσδιοριστικών παραμέτρων της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας.

Το περιεχόμενο του μαθήματος στοχεύει στη βελτίωση των **αναλυτικών και κριτικών ικανοτήτων** των μεταπτυχιακών φοιτητών κατά την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων διοίκησης ανθρώπινων πόρων, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ψυχοκοινωνικές συμπεριφορές του ανθρώπινου δυναμικού και των χρηστών των υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής φροντίδας, βάσει των οποίων επιλύονται σήμερα περίπλοκα ζητήματα στην καθημερινή τους λειτουργία.

Οι κύριες θεματικές και διδακτικές ενότητες του μαθήματος είναι οι ακόλουθες:

- Το δίλημμα της σύγχρονης διοίκησης στις υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας: Εκσυγχρονισμός, νεωτερικότητα, καινοτομία, δημιουργικότητα

- Η πρόκληση της νέας εργασιακής κουλτούρας στις υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας: Οργάνωση της εργασίας, προσωπική ποιότητα και ποιότητα εργασίας
- Κοινωνιόγραμμα των εργασιακών σχέσεων: Στρατηγικές ανάλυσης και χαρτογράφησης της δυναμικής των σχέσεων και ρόλων στις υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας
- Η επαγγελματική εξουθένωση: Παρακίνηση και ικανοποίηση του προσωπικού στις υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας
- Επικοινωνία και ποιότητα φροντίδας: Ο φάκελος φροντίδας υγείας και κοινωνικής φροντίδας - Η υπεραξία της πληροφορίας
- Σχέσεις και ρόλοι στη θεραπευτική διεργασία: Από το άτομο ως αντικείμενο θεραπείας στο άτομο ως υποκείμενο υγείας και ευεξίας
- Ατομικές και κοινωνικές αναπαραστάσεις της υγείας και της αρρώστιας: Ερμηνευτικές προσεγγίσεις
- Θεραπευτική αποτελεσματικότητα και ποιοτικά προσαρμοσμένα έτη ζωής: Η θεωρία της χρησιμότητας
- Ποιότητα ζωής: Υποκειμενικές και αντικειμενικές διαστάσεις, ατομικοί και κοινωνικοί δείκτες - Ασυμβατότητες και περιορισμοί
- Μεθοδολογία εκτίμησης της ποιότητας ζωής: Πολυδιάστατη προσέγγιση βασισμένη σε πολυπαραγοντικές μετρήσεις δεδομένων
- Το συμπεριφορικό μοντέλο: Τρόπος ζωής, αγχογόνα γεγονότα και αρρώστιες πολιτισμού
- Μηχανισμοί επίδρασης στην ποιότητα ζωής: Η θεωρία της κοινωνικής παραγωγής λειτουργιών
- Ποιότητα μακροχρόνιας φροντίδας: Κοινωνική ένταξη, συμβουλευτική ενδυνάμωση και υποστήριξη

Οι ερευνητικές ασκήσεις περιλαμβάνουν μεθόδους και τεχνικές ανάλυσης των ρόλων του προσωπικού υγείας και κοινωνικής φροντίδας που επηρεάζουν τη θεραπευτική σχέση, τεχνικές μέτρησης και εκτίμησης της θεραπευτικής αποτελεσματικότητας και χρησιμότητας καθώς επίσης και τεχνικές ανάλυσης των ατομικών και κοινωνικών αναπαραστάσεων της υγείας, των στάσεων και συμπεριφορών υγείας, μεθοδολογικούς οδηγούς εκτίμησης της σχετιζόμενης ποιότητας ζωής.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας στη θεωρητική και εργαστηριακή εκπαίδευση με παράλληλη χρήση Τ.Π.Ε. μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση</i>	Δραστηριότητα Διαλέξεις	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου 39

βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Ασκήσεις Πράξης που εστιάζουν στην εφαρμογή μεθοδολογιών, τεχνικών ανάλυσης και εργαλείων μέτρησης	20
	Διαδραστική διδασκαλία, δομημένος διάλογος: Παρουσίαση ειδικών θεμάτων μέσω αναλυτικής και συνθετικής επαγωγικής προσέγγισης	20
	Ατομική Ερευνητική Εργασία σε μελέτη περίπτωσης	38
	Αυτοτελής Μελέτη	39
	Σύνολο Μαθήματος (26 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	156
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και πότε είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.		
I. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ερωτήσεις κρίσης - Επίλυση προβλημάτων σχετικών με ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα (ποιότητα φροντίδας, θεραπευτική σχέση, ποιότητα ζωής) - Συγκριτική αξιολόγηση στοιχείων θεωρίας II. Δημόσια Παρουσίαση Γραπτής Ατομικής ή Ομαδικής Ερευνητικής Εργασίας (40%)		

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Ελληνόγλωσση

- Σαρρής Μ. (2001): *Κοινωνιολογία της Υγείας & Ποιότητας Ζωής*, εκδ. Παπαζήσης
- Γ. Πιερράκος (2013), Μοντέλα Διοίκησης μακροχρόνιας φροντίδας υγείας στην τοπική κοινωνία. Εκ. Παπαζήση
- Γούλα Α. (2007): Διοίκηση και διαχείριση νοσοκομείου. Ελληνική εμπειρία και πρακτική. Εκδόσεις Παπαζήσης,
- Μ. Σαρρής, Α Γούλα, Σ. Σούλης(2005) "Ποιότητα Ζωής Ασθενών και Ποιότητα Υπηρεσιών Υγείας, Πρακτικά 1ου Συνεδρίου Αρχιμήδης Εκ. Παπαζήσης
- Pilgrim D., Rogers A., (2004): *Κοινωνιολογία της ψυχικής υγείας και ασθένειας*, εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα
- Adam Ph., Herzlich Cl., (1999): *Κοινωνιολογία της Ασθένειας και της Ιατρικής*, εκδ. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα.

- Nettleton S., (2002): *Κοινωνιολογία της υγείας και της ασθένειας*, εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα
- Nord E., (2003), *Ανάλυση Κόστους-Αξίας στη Φροντίδα Υγείας*, εκ. Mediforce, Cambridge, (Μετάφραση).
- Μάντη Π., Τσελέπη Χ., (2000): *Κοινωνιολογική και Ψυχολογική Προσέγγιση των Νοσοκομείων / Υπηρεσιών Υγείας Κοινωνικές – Πολιτιστικές Πτυχές της Υγείας και της Αρρώστιας*, Τόμος Α., εκδ. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα.
- Κουλιεράκης Γ., Μεταλληνού Ο., Πάντζου Π., (2000): *Κοινωνιολογική και Ψυχολογική Προσέγγιση των Νοσοκομείων / Υπηρεσιών Υγείας, Συμπεριφορές Υγείας. Πρότυπα και Μεταβολές*, Τόμος Β., εκδ. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα.

Ξενόγλωσση

- Labiris G., (2004): *Disease management. Principles and perspective*, International Journal of Medical Marketing
- Levine R.J., Gorovitz S., Gallagher J., (2000): *Biomedical Research Ethics: Updating International Guideline*, ed. W.H.O., Geneva
- Spilker B, Revicki DA, (1996), "Taxonomy of quality of life". In *Quality of Life and Pharmacoeconomics in Clinical Trials*, Philadelphia, 2nd edn, Spilker (ed) Lippincott-Raven,
- World Health Organization (W.H.O.), (2012): *The European health report, charting the way to well-being*, ed. WHO
- World Health Organization (W.H.O.): *The World Health Report*, ed. W.H.O., Geneva
- Wilkinson R., Marmot M., (2003): *Social Determinants of Health: The Solid Facts*, ed. W.H.O. EURO Nonserial Publication
- World Health Organization (W.H.O.), (2003): *Pauvreté et santé*, W.H.O. Publication occasionnelle
- World Health Organization (W.H.O.), (2003): *Les systèmes de santé s'attaquent à la pauvreté*, W.H.O. EURO Nonserial Publication
- World Health Organization (W.H.O.), (2001): *Equity and Health*, ed. W.H.O., Geneva

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Αρχαία Ελληνικής Ιατρικής
- Νοσηλευτική
- Ιατρική
- Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών
- Επιθεώρηση Οικονομικών Επιστημών
- Κοινωνική Εργασία
- Social Science and Medicine
- [American Journal of Sociology](#)
- [International Journal for Quality in Health Care](#)
- World Health and Population
- Qualitative Health Research

- Palliative & Supportive Care
- British Medical Journal
- Group & Organization Management
- Health Care Management
- Health Management
- Health Policy
- Health Policy, Economics and Management
- Journal of Nursing Management
- Journal of Organizational Change Management
- Medical Care Research and Review
- Organization Science
- Organizational Development Journal
- Quality in Health Care
- Quality Management in Health Care
- The Academy of Management Review
- TheLancet